

HRVATSKI SABOR

Odbor za Ustav, Poslovník
i politički sustav

Klasa: 008-02/14-02/07

Urbroj: 6521-1-14-05

Zagreb, 13. lipnja 2014.

IZVJEŠĆE

**O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU I JAVNOJ RASPRAVI O
NACRTU PRIJEDLOGA PRAVILA O POSTUPANJU ELEKTRONIČKIH MEDIJA S NACIONALNOM KONCESIJOM U
REPUBLICI HRVATSKOJ TIJEKOM IZBORNE PROMIDŽBE**

Na temelju članka 11. stavka 2. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj 25/2013.), a u vezi s člankom 166. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 81/2013.), Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora na 64. sjednici održanoj 9. travnja 2014. donio je Odluku o otvaranju javne rasprave o Nacrtu prijedloga pravila o postupanju elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom u Republici Hrvatskoj tijekom izborne promidžbe.

Temeljem navedene odluke Odbora internetsko savjetovanje sa zainteresiranom javnošću započelo je 9. travnja 2014. objavom Nacrta prijedloga pravila o postupanju elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom u Republici Hrvatskoj tijekom izborne promidžbe na internetskim stranicama Hrvatskoga sabora i trajalo je do 25. svibnja 2014. te je 30. travnja 2014. na tematskoj sjednici pod nazivom „PRAVILA POSTUPANJA ELEKTRONIČKIH MEDIJA S NACIONALNOM KONCESIJOM U REPUBLICI HRVATSKOJ TIJEKOM IZBORNE PROMIDŽBE“ u Hrvatskom saboru održana javna rasprava.

U javnoj raspravi, uz zastupnike Hrvatskoga sabora, sudjelovali su predstavnici Državnog izbornog povjerenstva, Etičkog povjerenstva, medija, Hrvatskog novinarskog društva, Fakulteta političkih znanosti, Agencije za elektroničke medije i GONG-a.

Sukladno obvezi iz članka 11. stavka 3. Zakona o pravu na pristup informacijama, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav na 68. sjednici održanoj 13. lipnja 2014. prihvatio je Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću i javnoj raspravi o Nacrtu prijedloga pravila o postupanju elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom u Republici Hrvatskoj tijekom izborne promidžbe.

Red. broj	Ime/naziv dionika (pojedinaac, organizacija, institucija)	Tekst primjedbe/prijedloga	Razlog prihvatanja/neprihvatanja pojedine primjedbe/prijedloga
1.	GONG	<p>Izražene su sljedeće načelne primjedbe:</p> <p>(1) Provođenje sveobuhvatne izborne reforme koja bi uključila standardiziranje izbornih pravila za sve izbore (lokalne, parlamentarne, predsjedničke i izbore za Europski parlament) i referendume (lokalne, nacionalne, savjetodavne i referendume sazvanih na temelju građanskih inicijativa).</p> <p>a) Izborna šutnja različito je definirana u različitim zakonima. Institut izborne šutnje potrebno je sinkronizirati u svim zakonima koji se odnose na sve izbore i referendume i to tako da sprječavanje i adekvatno sankcioniranje nedozvoljenog utjecaja i agitiranja na birače traje na izborni dan do zatvaranja birališta u Hrvatskoj i da se odnosi na prostor u neposrednoj blizini biračkih mjesta (50 metara) u skladu s dosadašnjim uputama DIP-a.</p> <p>b) Kao temeljni princip predstavljanja kandidata u medijima, umjesto aktualne apsolutne jednakosti svih kandidacijskih lista i/ili kandidata, GONG predlaže poštivanje načela proporcionalne jednakosti, što omogućavaju i preporuke OSCE/ODIHR-a, kao i Venecijanske komisije.</p> <p>S obzirom na hrvatski kontekst, GONG predlaže da</p>	<p>Obrazloženje na načelni prijedlog (1) a):</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. „Sveobuhvatna“ izborna reforma nije predmet uređenja predmetnih Pravila već se donošenjem novih Pravila izmjenjuje postojeći način postupanja elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom tijekom izborne promidžbe, u skladu s važećim zakonima koji se odnose na izborni sustav. Ako se izmjene zakoni koji uređuju izborni sustav u Republici Hrvatskoj, spomenuta Pravila uskladiti će se s njihovim odredbama.</p>

	<p>se službena izborna kampanja podijeli u tri trećine tako da se tijekom prve trećine poštuju aktualna pravila prema kojima svi kandidati/kandidacijske liste imaju pravo na apsolutno jednak pristup medijima. No, u daljnjim fazama kampanje, GONG zagovara uvođenje sučeljavanja kandidata koje je dosad u Hrvatskoj <i>de facto</i> moguće samo u internetskim medijima. Kao objektivni kriterij za izbor kandidata koji bi mogli sudjelovati u takvim sučeljavanjima GONG predlaže rezultate istraživanja javnog mnijenja koje bi Državno izborno povjerenstvo putem javnog natječaja naručilo od dvije agencije koje zadovoljavaju sve međunarodne standarde.</p> <p>(2) Usklađivanje regulacije cijele medijske sfere (televizija, radio, tisak i Internet) tijekom kampanja s promjenama medijskih zakona na temelju nacionalne Medijske politike koju priprema Ministarstvo kulture.</p> <p>a) U odnosu na novinarski oblikovane sadržaje (informativne programe, vijesti, izvještaje, predstavljanja, sučeljavanja i intervjue), svi mediji trebaju biti profesionalni, balansirani i nepristrani. Mediji i novinari bi tijekom političkih kampanja trebali izvještavati profesionalno držeći se etičkih standarda, poštujući ljudsko dostojanstvo i primjereno reagirajući na diskriminaciju, vodeći računa da se institucije vlasti ne dovedu u povlašteni položaj, stoga ih treba poticati da</p>	<p>Obrazloženje na načelni prijedlog (1) b):</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Naime, ovim Pravilima se liberalizira način praćenja predizborne kampanje od strane elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom, a unutarnja uređivačka politika prepušta se internim pravilima elektroničkih medija, uz obvezu Hrvatskoj radioteleviziji, kao javnom servisu, da osigura medijsku prisutnost svih sudionika u izborima.</p>
--	---	--

	<p>razvijaju samoregulatorne mehanizme.</p> <p>b) Plaćeni oglasi trebaju biti u potpunosti transparentni što uključuje ne samo potpune podatke o naručiteljima i količini emitiranih oglasa te terminima emitiranja, nego i o onima koji su ga u konačnici platili, što treba biti jedan od glavnih točki nadzora financiranja izbornih i referendumskih kampanja od strane DIP-a. Dodatno, treba uvesti osigurače za ravnopravnost svih kandidata i strana u referendumu: minimalni pristup oglašavanju u svim medijima te maksimalnu količinu plaćenih oglasa. K tome, cijena oglasa kao i uvjeti plaćanja trebaju biti jednaki za sve te ne bi smjelo biti poslovne tajne u odnosu na ove informacije.</p> <p>c) Neophodno je jasno definirati regulatorna tijela za nadzor svih medijskih sadržaja kako bi procedura rješavanja upita i žalbi bila jasna, brza i stručna. Sadašnja regulatorna tijela poput DIP-a, Etičkog povjerenstva i Agencije/Vijeća za elektroničke medije nemaju jasne ovlasti niti alate za sankcioniranje medija koji krše izborna pravila. DIP trenutno nadzire pravilnost izborne promidžbe bez mogućnosti izricanja sankcija, pa se reakcija DIP-a obično svodi na upozorenja o kršenju pravila izborne promidžbe ili kršenja izborne šutnje za čije kršenje su propisane prekršajne sankcije.</p> <p>GONG predlaže da se regulatorne ovlasti tijekom izbornih i referendumskih kampanja dodijele</p>	<p>Obrazloženje na načelni prijedlog (2) a):</p> <p>Odredbom članka 30. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor propisano je da će Hrvatski sabor donijeti pravila o postupanju elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom i time je zakonski određen opseg njihovog uređenja. Nadalje, u točki 2. predmetnih Pravila propisano je: <i>„Nakladnici elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: nakladnici elektroničkih medija) u predstavljanju izbornih aktivnosti u svojim programima jamče novinarsku neovisnost, profesionalnost i stručnost, dosljedno poštivanje novinarskoga kodeksa te posebno temeljno načela slobode izražavanja koje je propisano odredbama Ustava Republike Hrvatske, Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i Povelje Europske unije o temeljnim pravima.“</i>, te je time stvoren pravni okvir za profesionalno i nepristrano postupanje elektroničkih medija.</p> <p>Obrazloženje na načelni prijedlog (2) b):</p> <p>Primjedba se načelno prihvaća - predlagatelj smatra da je prihvaćanjem prijedloga Državnog izbornog povjerenstva da</p>
--	---	---

		<p>novom/reformiranom regulatornom tijelu koje bi se bavilo nadzorom svih medijskih sadržaja u svim vrstama medija.</p>	<p>se odredbe Pravila usklade sa Zakonom o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe („Narodne novine“, broj 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst i 2/14 - Odluka Ustavnog suda RH), osigurana transparentnost prikaza troškova kampanje.</p> <p>Obrazloženje na načelni prijedlog (2) c):</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Naime, predložena materija nije predmet uređivanja ovih Pravila. Osim toga, nije ju moguće urediti pravilima, već isključivo zakonom, s obzirom da se, u skladu s načelom zakonitosti, prekršaji i prekršajne sankcije mogu propisivati samo zakonom i odlukama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i to samo za povrede propisa koja ona donose na temelju svoje nadležnosti. Nadalje, pitanja promjene nadležnosti u pogledu regulatornih ovlasti tijekom izbornih i referendumskih kampanja nisu predmet uređenja ovih Pravila pa isto može biti uređeno samo kroz promjenu odgovarajuće zakonske</p>
--	--	---	--

			regulative.
		<p>Također, predložene su i sljedeće primjedbe na konkretne odredbe Nacrta prijedloga:</p> <p>U Glavi I. Osnovne odredbe pod točkom c) Ispitivanje javnog mnijenja potrebno je navesti i metodologiju istraživanja, primjerice, radi li se o terenskom ili telefonskom istraživanju. U zadnjem dijelu iste točke c) propisana je obveza nakladnika elektroničkih medija da se na dan izbora do 19 sati suzdrže od objave ishoda ispitivanja javnog mnijenja u suprotnosti je s odredbama Zakona o izboru Predsjednika Republike Hrvatske kojim se na dan izbora zabranjuje svaka promidžba i objavljivanje prethodnih rezultata ili procjena rezultata izbora što govori o neusklađenosti izbornog zakonodavstva u Republici Hrvatskoj. Radi sprečavanja manipulacije rezultatima istraživanja javnog mnijenja, neophodno je zabraniti agencijama koje nemaju međunarodni certifikat objavu barem tjedan dana prije održavanja izbora/referenduma.</p>	<p>Prijedlog da se u Glavi I. odjeljku „c) Ispitivanje javnog mnijenja“ navede da li se radi o terenskom ili telefonskom istraživanju je prihvaćen.</p> <p>Obrazloženje na primjedbu da je u odjeljku c) točka 5. u suprotnosti s odredbama Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske:</p> <p>Prijedlog je prihvaćen. Predmetna odredba je brisana. Osim toga, predlagatelj je mišljenja kako je institut „izborne šutnje“ na dostatan način uređen odgovarajućim zakonima te ga nije potrebno uređivati ovim Pravilima.</p>

		<p>U <i>Glavi I. u točki f) i g)</i> potrebno je dodatno regulirati načela praćenja izbora i referenduma, kao i određena prava novinara, poput aktivnosti na društvenim mrežama.</p>	<p>Obrazloženje na prijedlog dodatnog reguliranja u odjeljcima f) i g):</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Predlagatelj smatra kako su u točki 2. ovih Pravila dostatno uređena načela postupanja elektroničkih medija, a ostalo nije predmet uređenja ovih Pravila.</p>
		<p>U <i>Glavi IV. (sada Glava III.) Plaćene promidžbene poruke</i> potrebno je regulirati nelogičnosti poput različitih pravila za koncesionare radija ili televizije koji ne smiju objavljivati oglase stranaka izvan izbornih kampanja u usporedbi s portalima ili tiskanim medijima koji takve oglase mogu objavljivati bez ikakvih ograničenja. Posebna pažnja se treba posvetiti emitiranju stranačkih skupova ili konvencija čije bi emitiranje trebalo biti plaćeno po tržišnoj cijeni, a javna televizija i radio bi trebali izbjegavati takve prijenose jer se takvim</p>	<p>Obrazloženje na prijedlog za dodatnom regulacijom Glave IV (sada glava III).:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Naime, predmet uređenja ovih Pravila je postupanje elektroničkih medija tijekom izborne kampanje te njihovu primjenu nije moguće proširiti i na razdoblje izvan njenog trajanja.</p>

		<p>prijenosima u izrazito povoljniji položaj stavljaju stranke i kandidati koji imaju više sredstava u kampanji te time zauzimaju dobar dio javnog prostora.</p>	
		<p>Predloženo je urediti tekst Prijedloga sljedećim dopunama:</p> <p>Prijedlozi poboljšanja u odnosu na specifične izbore</p> <p>1) Izbori za Hrvatski sabor i Europski parlament</p> <p>Nakon prve trećine kampanje u kojoj sve kandidacijske liste imaju apsolutno jednako pravo na pristup njihovih predstavnika medijima, GONG predlaže da se u drugoj trećini kampanje to pravo osigura samo onim kandidacijskim listama koje prelaze izborni prag prema rezultatima istraživanja javnog mnijenja koje je na početku kampanje naručio DIP. Pozivajući neke od predstavnika tih lista mediji bi imali pravo organizirati tematska sučeljavanja i/ili sučeljavanja kandidata za predsjednika Vlade u zadnjoj trećini kampanje.</p> <p>2) Lokalni izbori</p> <p>Jasno je da se svim lokalnim medijima može omogućiti sučeljavanje kandidata u drugom krugu</p>	<p>Obrazloženje na prijedlog 1):</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Naime, ovim Pravilima se liberalizira način praćenja predizborne kampanje od strane elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom, a unutarnja uređivačka politika prepušta se internim pravilima elektroničkih medija, uz obvezu Hrvatske radiotelevizije kao javnog servisa, na minimum prisutnosti sudionika u izborima u medijima.</p>

		<p>izbora za načelnika općine/gradonačelnika/župana.</p> <p>Međutim, s obzirom na aktualne kapacitete jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nedostatak političke volje za teritorijalnim preustrojem te zahtjevnost istraživanja javnog mnijenja na razini svake od 276 jedinica, načelo proporcionalne jednakosti još neko vrijeme neće biti moguće primijeniti na svim izborima za predstavnička tijela općina, gradova i županija te načelnike općina, gradonačelnike i župane. U takvim okolnostima ne može se ponuditi primjeren model medijskog praćenja lokalnih izbora, već samo pokušaj ublažavanja manjkavosti sadašnjeg modela apsolutne jednakosti.</p> <p>3) Izbori za Predsjednika RH</p> <p>Nakon prve polovice kampanje u kojoj svi kandidati uživaju apsolutnu jednakost u pristupu medijima, GONG predlaže da se u drugoj polovici kampanje to pravo osigura samo onim kandidatima koji prelaze izborni prag prema rezultatima istraživanja javnog mnijenja koje je na početku kampanje naručio DIP.</p>	<p>Obrazloženje na prijedlog 2):</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Uređivanje postupanja lokalnih medija nije predmet uređenja ovih Pravila.</p>
--	--	--	---

		<p>4) Referendumi</p> <p>Medijsko postupanje u slučajevima referenduma (lokalnih, savjetodavnih, nacionalnih i onih sazvanih na temelju građanske inicijative) potrebno je regulirati tako da vlasti i mediji biračima na vrijeme osiguraju informacije neophodne za donošenje informirane odluke¹. Javnim medijima, kao i onima koji koriste javne ograničene resurse (koncesije na frekvencije) ne treba omogućiti da podržavaju određene opcije jer se od njih očekuje sustavno i kvalitetno informiranje o referendumskom pitanju, a ne samo sučeljavanje suprotstavljenih strana koje može, bez sveobuhvatnog pristupa, pojačati polarizaciju društva.</p>	<p>Obrazloženje na prijedlog 3):</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Naime, ovim Pravilima se liberalizira način praćenja predizborne kampanje od strane elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom, a unutarnja uređivačka politika prepušta se internim pravilima elektroničkih medija, uz obvezu Hrvatske radiotelevizije kao javnog servisa, na minimum prisutnosti sudionika u izborima u medijima.</p> <p>Obrazloženje na prijedlog 4):</p>
--	--	---	---

¹ Code of Good Practice on Referendums adopted by the Venice Commission, Venecija, ožujak 2007. str. 8

			Prijedlog nije prihvaćen. Uređivanje postupanja elektroničkih medija u slučajevima referenduma nije predmet uređenja ovih Pravila.
2.	HRVATSKO NOVINARSKO DRUŠTVO	<p>Predložene su sljedeće načelne primjedbe:</p> <p>Neophodno je provesti sveobuhvatnu izbornu reformu koja bi uključila standardiziranje izbornih pravila za sve izbore (lokalne, parlamentarne, predsjedničke i izbore za Europski parlament) i referendume (lokalne, nacionalne, savjetodavne i referendume sazvanih na temelju građanskih inicijativa). Slažemo se s GONG-ovim prijedlogom prema kojem svi na početku imaju pravo na apsolutno jednak pristup medijima. No, u daljnjim bi fazama kampanje veći prostor dobivali jači i bilo bi izravnog sučeljavanja kandidata. Smatramo da bi bilo dobro i međusobno sučeljavanje kandidata za premijera, kad se radi o parlamentarnim izborima. Kao objektivni kriterij za izbor kandidata koji bi mogli sudjelovati u sučeljavanjima predlažemo rezultate istraživanja javnog mnijenja koje bi Državno izborno povjerenstvo putem javnog natječaja naručilo od dvije agencije koje zadovoljavaju međunarodne standarde (to bi se odnosilo na javni servis)</p>	<p>Obrazloženje na načelne prijedloge:</p> <p>„Sveobuhvatna“ izborna reforma nije predmet uređenja predmetnih Pravila već se donošenjem novih Pravila izmjenjuje postojeći način postupanja elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom tijekom izborne promidžbe, u skladu s važećim zakonima koji se odnose na izborni sustav. Ako se izmjene zakoni koji uređuju izborni sustav u Republici Hrvatskoj, spomenuta Pravila uskladiti će se s njihovim odredbama.</p> <p>Nadalje, ovim Pravilima se liberalizira način praćenja predizborne kampanje od strane elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom, a unutarnja uređivačka politika prepušta se internim pravilima elektroničkih medija, uz obvezu Hrvatske radiotelevizije kao javnog servisa, na minimum prisutnosti sudionika u izborima u medijima.</p>
3.	AGENCIJA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE	U postupku utvrđivanja prijedloga, mišljenja i primjedaba Agencija za elektroničke medije konzultirala je nakladnike televizije i radija (HRT, NOVA TV d.d., RTL, HRVATSKI	

	<p>KATOLIČKI RADIO, OTVORENI RADIO d.o.o. i RADIO CROATIA d.o.o.-NARODNI RADIO), koji bi predmetna pravila trebali primjenjivati te su njihove primjedbe i prijedlozi sastavni dio prijedloga, mišljenja i primjedaba Agencije za elektroničke medije.</p> <p>Predložene su sljedeće načelne primjedbe:</p> <p>Naziv Pravila trebalo bi usuglasiti s odredbama Zakona o elektroničkim medijima („Narodne novine“, broj 153/09, 84/11, 94/13 i 136/13 – dalje ZEM) tako da glasi – <i>Pravila o postupanju nakladnika televizije i radija na državnoj razini tijekom izborne promidžbe</i>. Naime Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“, broj 116/99, 109/00, 53/03, 69/03, 44/06, 19/07, 20/09, 145/10, 24/11, 93/11 i 120/11) u članku 30. stavku 1. propisuje <i>Radi ostvarenja jednakosti svih političkih stranaka koje su istakle liste i jednake mogućnosti predstavljanja programa i promidžbe političkih stranaka, Sabor će donijeti u roku od 15 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona pravila o postupanju elektronskih medija s nacionalnom koncesijom u Republici Hrvatskoj tijekom izborne promidžbe</i>, dok u stavicima 2. i 3. isti Zakon propisuje osnove elemente sadržaja pravila. S obzirom da je riječ „pravila“ u članku 30.st. 1. napisana malim početnim slovom (dakle kao opća imenica), jasno je da Zakon propisuje samo vrstu akta kojeg će Sabor donijeti, bez prejudiciranja njegovog točnog naziva.</p> <p>Čitav tekst Nacrta prijedloga Pravila trebalo bi</p>	<p>Obrazloženje na prijedlog da se izmjeni naziv Pravila:</p> <p>Ne prihvaća se. Predlagatelj smatra da je odredbama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (»Narodne novine«, broj 116/99, 109/00., 53/03. i 69/03.-pročišćeni tekst, 167/03., 44/06., 19/07., 20/09., 145/10., 24/11., 93/11. i 120/11.) određen naziv Pravila.</p>
--	---	--

	<p>pojmovno usuglasiti s odredbama ZEM-a pa bi tako između ostaloga riječi „<i>promidžbene poruke</i>“ trebalo zamijeniti riječju „oglašavanje“, a riječ „<i>pokroviteljstvo</i>“ riječju „sponzorstvo“ ...</p> <p>Nadalje u čitavom tekstu trebao bi se upotrebljavati jedinstveni pojam za nakladnike elektroničkih medija, predlažemo samo nakladnik, a ne kao što je sada ili nakladnik ili radijska/televizijska postaja ili komercijalni nakladnik.</p> <p>U tekstu Pravila bilo bi potrebno propisati da ista ne primjenjuju nakladnici elektroničkih medija koji pružaju medijsku uslugu specijaliziranog programskog kanala, izuzev ako nakladnik elektroničkog medija ne pruža medijsku uslugu specijaliziranog informativnog programskog kanala.</p> <p>Nadalje u Pravilima treba definirati prava, obveze i odgovornosti nakladnika elektroničkih medija, s jedne strane, te sudionika u izbornim procesima, trebaju primijeniti načelo dvostranosti, čime bi se obvezalo sudionike izbornog procesa na iskazivanje prethodnog interesa za primjerice sudjelovanje u programskim sadržajima predstavljanja u programima nakladnika elektroničkih medija. Time bi se ujedno osigurala pravednija primjena načela jednakih uvjeta.</p> <p>Predlaže se također provesti i dodatnu raspravu sa zainteresiranim stranama budući da su nakladnici na</p>	<p>Prijedlog je prihvaćen.</p>
--	--	--------------------------------

		<p>6. Danima elektroničkih medija održanim u studenome 2013. godine iznijeli niz prijedloga za unapređenje praćenja predizborne promidžbe.</p>	<p>Prijedlog je prihvaćen.</p> <p>Obrazloženje na prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Naime, obveza svih nakladnika elektroničkih medija je da prate predizborne kampanje, a svaki od nakladnika svojim internim pravilima urediti način kako će to činiti.</p> <p>Obrazloženje na prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Ovim Pravilima se propisuju prava, obveze i odgovornosti svakog nakladnika elektroničkih</p>
--	--	--	---

			<p>medija, a sudionici u izborima odlučuju na koji način i koliko će imati interes npr. „...za sudjelovanje u programskim sadržajima predstavljanja...“.</p> <p>Obrazloženje na prijedlog za dodatnom raspravom:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Odlukom ovog Odbora od 9. travnja 2014., održana je Javna rasprava koja je trajala 46 dana i u tom razdoblju su svi zainteresirani mogli ovom Odboru uputiti svoje primjedbe, prijedloge i mišljenja. Također, Odbor je 30. travnja 2014., održao i tematsku sjednicu pod nazivom „PRAVILA POSTUPANJA ELEKTRONIČKIH MEDIJA S NACIONALNOM KONCESIJOM U REPUBLICI HRVATSKOJ TIJEKOM IZBORNE PROMIDŽBE“ na kojoj su sudjelovali relevantni predstavnici elektroničkih medija, akademske zajednice te civilnog društva.</p>
		<p>Predložene su sljedeće „PRIMJEDBE NA POJEDINE TOČKE NACRTA PRAVILA“:</p> <p><i>I. OSNOVNE ODREDBE</i></p>	

	<p>U točki 3. stavku 3. predlaže se brisati riječi „pravila za sučeljavanje po izbornoj jedinici“ Obrazloženje: vezano za prijedlog brisanja stavka 5. ove točke</p> <p>U točki 3. stavku 3. predlaže se riječi „3 dana prije početka izborne promidžbe“ zamijeniti riječima „u roku od 3 dana od dana objave kandidacijskih lista“</p> <p>Obrazloženje: objavljivanje pravila 3 dana prije početka promidžbe nema smisla jer se 3 dana prije početka promidžbe ne zna broj kandidacijskih lista, a promidžba počinje 48 sati od objave kandidacijskih lista na kojima može bit velika razlika u broju kandidata.</p> <p>U točki 3. stavku 4. (sada točka 9.) nije jasno o kojem se izvješću, u konkretnom slučaju, radi.</p> <p>U točki 3. stavak 5. (sada stavak 4.) predlaže se brisati</p> <p>Obrazloženje: s obzirom na broj lista po izbornoj jedinici, postavlja se pitanje svrhovitosti takvog</p>	<p>predlagatelj, radi jasnoće odredbe točke 3., predloženi tekst dodao iza stavka 4.</p> <p>Obrazloženje na prijedlog da se u točki 3. stavku 2. (sada stavku 1.) precizira pojam „odgovarajući prostor“:</p> <p>Ovim Pravilima nije potrebno detaljno propisivati sve pojedinosti i njihova je osnovna svrha postaviti minimalne standarde praćenja kampanja kao orijentir uredništvima medijskih kuća, a da im se pri tome omogući maksimalna sloboda provođenja vlastite uređivačke politike.</p> <p>Obrazloženje uz prijedlog da se u točki 3. stavku 3. brišu riječi: „pravila za sučeljavanje po izbornoj jedinici“: Prijedlog nije prihvaćen. Predlagatelj smatra da je potrebno odredbu propisati na predloženi način jer sukladno ovom Prijedlogu, nakladnici mogu organizirati sučeljavanje kandidata po izbornim jedinicama sukladno svojim internim</p>
--	--	---

		<p>oblika predstavljanja. U regionalnim centrima HRT nije u mogućnosti osigurati prostor za sve izborne jedinice, pa se ne može poštovati osnovno načelo „svima jednako“.</p> <p>U točki 3. stavak 6. predlaže se izmijeniti da glasi: Državni i lokalni dužnosnici – kandidati ne smiju imati povlašteni položaj prema drugim sudionicima u izbornom postupku. Njihove redovite aktivnosti ne mogu se koristiti u stranačke svrhe. Informiranje o redovitim aktivnostima državnih dužnosnika i dužnosnika lokalne i područne (regionalne) samouprave dopušteno je u okviru informativnih programa nakladnika elektroničkih medija, bez navođenja njihove kandidature na izborima i stranačke pripadnosti, kad god se radi o aktivnostima koje proizlaze iz zakonom utvrđenog djelokruga tijela kojima pripadaju.</p> <p>Obrazloženje: predložena odredba mogla bi onemogućiti nakladnike da na odgovarajući način informiraju javnost o aktualnim događanjima.</p>	<p>pravilima, te je potrebno da „pravila za sučeljavanje po izornoj jedinici“ budu dijelom obuhvata internih pravila nakladnika.</p> <p>Prijedlog je prihvaćen u izmijenjenom obliku. Predlagatelj smatra da je predloženo potrebno zamijeniti sljedećim riječima: „u roku od 7 dana od dana raspisivanja izbora“.</p> <p>Obrazloženja na primjedbu da u točki 3. stavku 4. (sada točka 9.), nije jasno o kojem se izvješću radu :</p> <p>Predlagatelj je mišljenja da se predmetnom odredbom jasno ukazuje o kakvom je izvješću riječ.</p>
--	--	---	---

			<p>Obrazloženje na prijedlog da se u točki 3. stavak 5. (sada stavak 4.) briše: Prijedlog je prihvaćen u izmijenjenom obliku.</p> <p>Prijedlog da se u točki 3. izmijeni stavak 6. je prihvaćen u izmijenjenom obliku.</p>
		<p>c) Ispitivanje javnog mnijenja</p> <p>U točki 4. pod b) riječ „<i>organizacije</i>“ zamijeni riječju „agencije“</p> <p>U točki 4. stavak 2. potrebno je odrediti mogu li nakladnici ili ne objavljivati rezultate ispitivanja javnog mnijenja.</p> <p>Obrazloženje: određenje suzdržanosti dovodi u</p>	<p>Obrazloženje na prijedlog da se u točki 4. podtočki b) riječ: „organizacije“ zamijeni riječju: „agencije“:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Predlagatelj je mišljenja da ispitivanje javnog mnijenja mora biti omogućeno svima subjektima koji se njime bave, bez obzira na organizacijski oblik u kojem djeluju na tržištu.</p> <p>Obrazloženje.</p> <p>Prihvaćena je primjedba GONG-a da je obveza nakladnika elektroničkih medija da se na dan izbora do 19 sati suzdrže od objave ishoda ispitivanja javnog mnijenja u suprotnosti s odredbama Zakona o izboru Predsjednika Republike Hrvatske te je odredba točke 4. stavka 2. brisana. Osim toga,</p>

		zabludu nakladnike te se postavlja pitanje eventualnih postupaka pred Državnim izbornim povjerenstvom.	predlagatelj je mišljenja kako je institut „izborne šutnje“ na dostatan način uređen odgovarajućim zakonima te ga nije potrebno uređivati ovim Pravilima.
		<p>II. PROGRAMSKA PRAVILA NAKLADNIKA ELEKTRONIČKIH MEDIJA ZA PRAĆENJE IZBORA ZA ZASTUPNIKE U HRVATSKI SABOR</p> <p>a) Zajednički uvjeti pripremanja i objavljivanja emisija</p> <p>U točki 13. propisuje se „... iz točke 16.a ...“ detaljnim čitanjem Nacrta nije razvidno na što se u konkretnom slučaju misli odnosno što se željelo propisati.</p> <p>U točki 13. predlaže se riječi „<i>koje će biti</i>“ zamijeniti riječima „koje mogu biti“</p> <p>Obrazloženje: predloženo bi moglo implicirati na direktno upletanje u uređivačku politiku nakladnika</p> <p>U točki 13. predlaže se brisati riječi „od 9 do 23 sata“</p> <p>Obrazloženje: stav je da se pravilima ne bi trebalo propisivati radno vrijeme izbornih stožera.</p>	<p>Prijedlog je prihvaćen.</p> <p>Prijedlog je prihvaćen.</p>

			Prijedlog je prihvaćen.
		<p>b) Televizijska sučeljavanja</p> <p>Predlaže se naslov poglavlja „b) <i>Televizijska sučeljavanja</i>“ i u točki 14. riječ „televizije“ zamijeniti riječima „elektroničkih medija“</p> <p>Obrazloženje: mišljenja smo da bi se organizaciju sučeljavanja na državnoj razini trebalo omogućiti svim elektroničkim medijima sa državnom koncesijom, a ne samo televizijama.</p> <p>Točku 14. stavak 1. predlaže se izmijeniti da glasi: Nakladnici elektroničkih medija imaju mogućnost tijekom predizborne kampanje organizirati posebne emisije sa sučeljavanjima u skladu s internim pravilima. Osnovni kriteriji za sučeljavanja su rezultati tri uzastopna istraživanja javnog mijenja u razmacima primjerenim trajanju kampanje, i to od najmanje dvije agencije.“.</p>	<p>Obrazloženje na prijedlog da se naslov odjeljka b) i riječ: televizije“, u točki 14., zamjene riječima: „elektroničkih medija“:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Naime, odredbom članka 2. stavka 1. podstavka 1. Zakona o elektroničkim medijima („Narodne novine“, broj 153/09, 84/11, 94/13 i 136/13), propisano je da elektronički mediji obuhvaćaju i elektroničke publikacije te odredbu nije moguće urediti na predloženi način.</p> <p>Obrazloženje na prijedlog da se u točki 14. izmijeni stavak 1. na predloženi način:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Ovim Pravilima određeno je da će nakladnici televizija s nacionalnom koncesijom svojim internim pravilima urediti navedeno sučeljavanje, uz obvezu</p>

		<p>Obrazloženje: u Republici Hrvatskoj stranke ne ističu kandidate za predsjednika Vlade, a nije jasno zašto bi se broj sučeljavanja ograničio. Kako bi se izbjegli bilo kakvi prigovori na objektivnost pri izboru sudionika sučeljavanja, rezultati ispitivanja javnog mijenja kako je predloženo nude objektivni kriterij odabira.</p>	<p>da prije početka kampanje javno moraju objaviti uvjete pod kojima će se takvo sučeljavanje održati.</p> <p>U pogledu kandidata za predsjednika Vlade Republike Hrvatske, dosadašnja je praksa pokazala da političke stranke i koalicije tih stranaka redovno ističu kandidate za predsjednika Vlade Republike Hrvatske. Nadalje, u slučaju pobjede tih političkih stranaka ili koalicija na izborima, tako istaknuti kandidati su redovito dobivali mandat za sastavljanje Vlade Republike Hrvatske pa je u interesu građana da se prije održavanja izbora omogući sučeljavanje osoba koje su istaknute kao kandidati za predsjednika Vlade Republike Hrvatske, odnosno, kandidata za Predsjednika Republike Hrvatske.</p>
		<p>III. PROGRAMSKA PRAVILA RADIJA ZA PRAĆENJE IZBORA ZA ZASTUPNIKE U HRVATSKI SABOR</p> <p>a) Izvješćivanje u redovitim emisijama radija s nacionalnom pokrivenošću</p> <p>Predlaže se brisati točku 15.</p> <p>Obrazloženje: obvezivanjem nakladnika na praćenje svih predizbornih skupova i tiskovnih konferencija ugrožava se načelo jednakosti.</p> <p>Točku 17. (sada točka 15.) predlaže se brisati ili nadopuniti na način da se iza riječi "Hrvatske" doda "na svojim web stranicama i o tome obavijestiti</p>	<p>Prijedlog je prihvaćen.</p>

		<p>svoje slušatelje ili gledatelje putem programskih objava", te uvesti mogućnost javne objave liste u razumnom roku, minimum 24 sata od objave lista od strane DIP-a.“</p> <p><i>Obrazloženje:</i> na predloženi način točka 17. podrazumijevala bi da su nakladnici u obvezi čitati u svom programu sve liste kandidata u svakoj izbornoj jedinici, a što bi bilo neprimjereno.</p>	<p>Prijedlog je djelomično prihvaćen.</p>
		<p><i>IV. PLAĆENE PROMIDŽBENE PORUKE</i></p> <p>U točki 19. (sada točka 16.) stavak 1. predlaže se</p>	

		<p>brisati rečenicu „<i>Sadržaj promidžbene poruke mora biti usko vezan uz političke programe sudionika u izborima</i>“.</p> <p>Obrazloženje: predmetna odredba predstavlja ograničenje nakladnicima, a nije jasno na koji način bi nakladnici trebali utvrđivati usku vezanost sa sadržajem političkog programa.</p>	<p>Obrazloženje uz prijedlog da se u točki 19. (sada točka 16.) stavku 1. briše rečenica:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Predlagatelj je mišljenja da je potrebno stavak 1. urediti na način kako je predloženo u tekstu Prijedloga pravila kako bi se osiguralo da se ne vodi „negativna, kampanja kojoj bi cilj bio isključivo iznošenje negativnih stavova o drugim političkim opcijama.</p>
4.	DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO REPUBLIKE HRVATSKE	<p>Predložena su sljedeća stajališta, mišljenja i prijedlozi:</p> <p>I.Načelna stajališta, mišljenje i prijedlozi na Nacrt prijedloga Pravila</p> <p>Državno izborno povjerenstvo ističe da do sada nije imalo mogućnosti na odgovarajući način sankcionirati one elektroničke medije koji tijekom izborne promidžbe nisu, prilikom predstavljanja izbornih sudionika, postupali sukladno izbornim zakonima i Pravilima, osim da izriče opomene i upozorenja te o kršenju izvještava Agenciju za elektroničke medije. Stoga bi zaista bilo potrebno da se zbog kršenja izbornih pravila u pogledu predstavljanja izbornih sudionika propišu odgovarajuće sankcije kao garancija da će mediji postupati sukladno zakonskim odredbama i Pravilima.</p>	<p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Naime, predložena materija nije predmet uređivanja ovih Pravila. Osim toga, nije ju moguće urediti ovim Pravilima, a niti jednim drugim pravilima s obzirom da se, poštujući načelo zakonitosti, prekršaji i prekršajnopravne sankcije mogu propisivati samo zakonom i odlukama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i to samo za povrede propisa koja ona donose na</p>

		<p>Možda bi bilo uputno razmotriti mogućnost da se postrože uvjeti za registraciju političkih stranaka, a isto tako i postrožiti nadzor nad radom postojećih.</p> <p>Kako bi se postigao željeni cilj, a to je smanjenje broja političkih stranaka, koje sve, temeljem „koalicijske liste“ koju su zajednički predložile, imaju pravo na zasebno predstavljanje iste liste, trebalo bi, Programskim pravilima, ali i u izbornim zakonima utvrditi da pravo na medijsko predstavljanje ima isključivo predstavnik kandidacijske liste, bez obzira da li ju je predložila jedna ili više stranaka. Naglašavamo da bi tu novu definiciju izbornih sudionika koji imaju pravo na medijsko predstavljanje svakako trebalo istovremeno s donošenjem Programskih pravila</p>	<p>temelju svoje nadležnosti.</p> <p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Navedena materija nije i ne može biti predmet uređenja ovih pravila. „Postroživanje“ uvjeta za registraciju i nadzor političkih stranaka moguće je urediti jedino zakonom kojim je uređen pravni položaj, uvjeti, način i postupak za osnivanje, registriranje, prestanak i financiranje političkih stranaka.</p> <p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Naime, zadaća Hrvatskog sabora je da na temelju odredbe članka 30. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor donese predmetna Pravila, a u nadležnosti je Ustavnog suda Republike Hrvatske da</p>
--	--	---	---

	<p>propisati i u izbornim zakonima. U suprotnom postojalo bi nesuglasje u terminologiji, a onda i u pravima izbornih sudionika na medijsko predstavljanje propisano izbornim zakonima i Pravilima, a to bi u konačnici, po prigovoru, moglo rezultirati ukidanjem novo donesenih Pravila. Stoga bi svakako prije unošenja novina u Programsku pravila, prvenstveno trebalo raspraviti o njihovom unošenju u izborni zakonodavstvo te o tome provesti konzultacije s Ustavnim sudom Republike Hrvatske. Naime, ovim Nacrtom prijedloga Pravila mijenja se pravo svih izbornih sudionika na jednako predstavljanje od strane elektroničkih medija, pa bi tu izmjenu prvo trebalo ugraditi i u izborne zakone. Kako to nije dopušteno činiti, osim kada se radi o tehničkom poboljšanju i ispravcima, u izbornoj godini, a pred nama su predsjednički izbori i o tom pitanju je vrlo važno stajalište Ustavnog suda, jer u suprotnom nova Pravila, ukoliko budu donesena možda se ne bi mogla primjenjivati i na Zakon o izboru predsjednika Republike Hrvatske.</p> <p>Iako se ovaj Nacrt prijedloga Pravila odnosi isključivo na elektroničke medije s nacionalnom koncesijom koristimo ovu priliku da istaknemo i sve izraženiji problem lokalnih elektroničkih medija koji, umreženi, u stvari pokrivaju područje gotovo cijele države. Isto tako sve veći problem predstavljaju društvene mreže koje nije uopće moguće kvalitetno kontrolirati, a isto tako još teže</p>	<p>ocjenjuje suglasnost zakona s Ustavom i suglasnost drugih propisa s ustavom i zakonom. Osim toga, ovim Pravilima osigurava se jednak tretman sudionika u izborima, u skladu s pravilima koje će mediji samostalno donositi, a Hrvatska radiotelevizija kao javni servis dužna je osigurati minimum prisutnosti svakog sudionika u izborima u medijima.</p>
--	--	---

		<p>ih je sankcionirati. Smatramo da bi svakako i za ova dva novija vida izborne promidžbe, koji za sada nisu zakonski regulirani, zakonodavac trebao propisati pravila pod kojim se promidžba može vršiti. Pojavom novih tehnologija postavlja se i pitanje zadržavanja instituta izborne šutnje. Naime, promidžba se, osim na klasičan način, sada vrši i putem odašiljanja elektroničkih poruka (mailova) i sms poruka čijeg pošiljatelja je vrlo često nemoguće utvrditi.</p> <p>Kad je riječ o regulatornim ovlastima za praćenje izborne promidžbe smatramo da bi te ovlasti trebale biti povjerene Agenciji za elektroničke medije koja ima resurse i instrumente za efikasno provođenje nadzora i sankcioniranje prekršitelja. Državno izborno povjerenstvo bi trebalo dobiti mogućnost izricanja novčanih sankcija i to samo nakon što utvrdi opravdanost podnesenog prigovora od strane izbornog sudionika.</p>	<p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Predloženo nije predmet uređenja ovih Pravila.</p>
--	--	---	---

			<p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Naime, predložena materija nije predmet uređivanja ovih Pravila. Osim toga, nije ju moguće urediti ovim Pravilima, a niti jednim drugim pravilima s obzirom da se, poštujući načelo zakonitosti, prekršaji i prekršajnopravne sankcije mogu propisivati samo zakonom i odlukama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i to samo za povrede propisa koja ona donose na temelju svoje nadležnosti.</p>
		<p>Predložene su sljedeće primjedbe i prijedlozi:</p> <p>II.Primjedbe i prijedlozi na točke Nacrta</p>	

	<p>prijedloga Pravila</p> <p><u>Uz Osnovne odredbe</u> Obzirom da se Pravila ne primjenjuju samo na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor, već i na izborima za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske te na izborima za predsjednika Republike Hrvatske, predlažemo da se već u uvodnom dijelu Pravila izričito navedu vrste izbora na koje se Pravila primjenjuju. Smatramo neprimjerenim da se u Nacrtu prijedloga Pravila spominju samo parlamentarni izbori, te da se tek u završnim odredbama Pravila navodi da se ista „na odgovarajući način“ primjenjuju i na izbore za predsjednika Republike Hrvatske odnosno za članove u Europski parlament.</p> <p>Nadalje, predlažemo da se već u Osnovnim odredbama Pravila jasno definiraju pojmovi koji se u Pravilima koriste, kako bi Pravila bila jasnija i bolje primjenjiva u praksi.</p> <p>Pritom smatramo nužnim definirati sljedeće pojmove:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „<i>izborna promidžba</i>“ - definirati u skladu sa ustaljenom izbornom praksom da je to skup aktivnosti izbornih sudionika koje se odnose na iznošenje njihova programa biračima, odnosno napomenuti da se taj pojam definira u skladu s odredbama izbornog zakona koji se odnosi na izbore koji se provode. U cijelom daljnjem tekstu 	<p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. U tekstu Prijedloga pravila spominju se „samo parlamentarni izbori“ s obzirom da je Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor jasno odredio područje primjene ovih Pravila te ih je moguće samo na odgovarajući način primjenjivati i na izborima za predsjednika Republike Hrvatske i na izborima za članove u Europski parlament.</p>
--	--	--

	<p>Pravila potrebno je koristiti samo ovako definiran pojam „izborna promidžba“ a ne i pojam „predizborna promidžba“, koji se spominje u nekim odredbama Nacrta prijedloga Pravila.</p> <ul style="list-style-type: none"> • „izbori“ – navesti vrste izbora na koje se Pravila odnose • „izborni sudionici“ – potrebno je definirati tko se sve u smislu Pravila smatra izbornim sudionicima. Predlažemo da se pojmovi sudionika koriste ovisno o vrsti izbora u skladu sa odgovarajućim izbornim zakonom – primjerice izbori članova u Europski parlament razlikuju se od ostalih izbora prvenstveno po preferencijalnom načinu glasovanja, te je stoga predstavljanje kandidacijskih lista u medijima jednako važno kao i predstavljanje pojedinih kandidata s tih lista kojima birači mogu dati preferirani glas. • „elektronički mediji“, „nakladnik elektroničkih medija“ i sl. – navesti da se ovi pojmovi definiraju u skladu s odgovarajućim posebnim zakonima (Zakonom o elektroničkim medijima, Zakonom o medijima) • „koncesija na državnoj razini“ – smatramo neprimjerenim da se u tekstu Nacrta prijedloga Pravila, pa i u samom nazivu Pravila, koristi pojam „nacionalna koncesija“, koji kao takav nije definiran niti jednim pozitivnim propisom u Republici Hrvatskoj. Stoga predlažemo da se 	<p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Definiranje pojmova je predmet uređenja zakonskih odredbi koje bi odredbama pravilnika i sličnih akata trebale biti razrađene. Stoga je ovim Pravilima tek u određenom dijelu moguće pojasniti određene zakonske odredbe i primijeniti ih na konkretnu situaciju.</p>
--	---	--

		<p>nazivu i tekstu Pravila koristi termin „koncesija na državnoj razini“, koji je definiran odgovarajućim zakonom o koncesijama</p>	
--	--	---	--

		<p><u>Uz točku 1.</u></p> <p>Obzirom da se Pravila ne primjenjuju samo na parlamentarnim izborima, već i na izborima za članove u Europski parlament, pa i na predsjedničkim, zakonska osnova za donošenje Pravila ne bi trebala biti samo odredba iz Zakona o</p>	<p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. U tekstu Prijedloga pravila spominju se „samo parlamentarni izbori“ s obzirom da je Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor jasno odredio područje primjene ovih Pravila te ih je moguće samo na</p>

		<p>izborima zastupnika u Hrvatski sabor.</p> <p>Predlaže se da se ova točka dopuni odgovarajućim odredbama drugih izbornih zakona koji se odnose na prethodno spomenute izbore, te odredbom članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske.</p> <p>Također, mišljenja smo da se u Pravilima među pravnim izvorima i načelima postupanja medija ne bi trebala navoditi programska načela i obveze Hrvatske radiotelevizije i Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji, jer se oni odnose samo na Hrvatsku radio televiziju, te se njihova primjena ne može samo temeljem ovih Pravila proširiti i na druge elektroničke medije u Republici Hrvatskoj s koncesijom na državnoj razini.</p>	<p>odgovarajući način primjenjivati i na izborima za predsjednika Republike Hrvatske i na izborima za članove u Europski parlament. Osim toga navođenje programskih načela i obveza Hrvatske radiotelevizije i Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji u pravne izvore ovih Pravila ne može njihovu primjenu proširiti i na druge elektroničke medije već se to, ako bi se htjelo, može učiniti samo uređivanjem odredba odgovarajućih zakona.</p>
		<p><u>Uz točku 3.</u></p> <p>Predlažemo pojasniti iz kojih razloga se Hrvatska radiotelevizija posebno izdvaja od ostalih nakladnika elektroničkih medija u prvom odjeljku točke 3., obzirom da Pravila vrijede jednako za sve elektroničke medije s koncesijom na državnoj razini na koje se ona odnose.</p> <p>Nadalje, smatramo da je potrebno jasnije propisati</p>	<p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. U odredbi članka 1. stavka 5. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji („Narodne novine“, broj: 137/10. i 76/12.), utvrđen je poseban status i položaj Hrvatske radiotelevizije te je u tom smislu uređena predmetna odredba.</p>

		<p>posljednji odjeljak točke 3., koji se odnosi na zabranu državnih i lokalnih dužnosnika, koji su ujedno sudionici na izborima, da svoje redovite aktivnosti ne smiju koristiti u promidžbene svrhe. Potrebno je pojasniti što se smatra redovitim aktivnostima, zatim navesti da se u vrijeme izborne promidžbe mogu prikazivati takvi izborni sudionici, ali na koji način npr. uobičajeno kao i kad nije promidžba, tako da nitko od izbornih sudionika ne bude više zastupljen u medijima od drugih. Pojam „promidžbene svrhe“ potrebno je zamijeniti pojmom „izborne promidžbe“.</p> <p>Predlažemo da se u ovom dijelu Pravila doda odredba da će nakladnici u vrijeme izborne promidžbe posebno voditi računa da se u emisijama koje nisu vezane za izbornu promidžbu, ali bi mogle utjecati na raspoloženje birača, poštuju načelo poštenja, nepristranosti i uravnoteženosti.</p>	<p>Prijedlog je djelomično prihvaćen.</p> <p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Predlagatelj je mišljenja kako svaki</p>
--	--	--	---

			programski sadržaj može utjecati na raspoloženje birača, a cilj ovih pravila nije ograničavanje uredničkih politika elektroničkih medija već im je cilj postaviti minimalne standarde praćenja kampanja, a unutarnja uređivačka politika prepušta se internim pravilima elektroničkih medija, uz obvezu Hrvatskoj radioteleviziji, kao javnom servisu, da osigura medijsku prisutnost svih sudionika u izborima.
		<p><u>Uz točku 4.</u></p> <p>Predlažemo da se posljednja rečenica točke 4. izmijeni u skladu s izbornom terminologijom i propisima, te da glasi:</p> <p><i>„Na dan održavanja izbora do zatvaranja birališta, kao i 24 sata prije dana održavanja izbora, nakladnicima medija zabranjeno je objavljivanje izborne promidžbe, objavljivanje procjena izbornih rezultata, kao i objavljivanje prethodnih, neslužbenih rezultata izbora, objavljivanje fotografija, izjava i intervjua nositelja lista, odnosno kandidata, te navođenje njihovih izjava ili pisanih djela.“</i></p>	<p>Obrazloženje:</p> <p>Prihvaćena je primjedba GONG-a da je obveza nakladnika elektroničkih medija da se na dan izbora do 19 sati suzdrže od objave ishoda ispitivanja javnog mnijenja u suprotnosti s odredbama Zakona o izboru Predsjednika Republike Hrvatske te je odredba točke 4. stavka 2. brisana. Osim toga, predlagatelj je mišljenja kako je institut „izborne šutnje“ na dostatan način uređen odgovarajućim zakonima te ga nije potrebno uređivati ovim Pravilima.</p>
		<p><u>Uz točku 6. (sada točku 5.)</u></p> <p>Pogreškom u numeraciji u Nacrtu prijedloga Pravila ispuštena je točka 5., što predlažemo ispraviti.</p> <p>U prvoj rečenici u točki 6. riječi „Svim političkim</p>	<p>Prijedlozi da se uredi numeracija i riječi: „Svim političkim strankama i kandidatima“ zamijene riječima: „Svim izbornim sudionicima“ su prihvaćeni. Prijedlog da se definira pojam „promidžbene poruke“ nije prihvaćen, budući je usvojen prijedlog Agencije za elektroničke medije da se isti pojam zamjeni pojmom „oglašavanje“ koji se koristi u</p>

	<p>strankama i kandidatima“ predlažemo zamijeniti sa riječima „Svim izbornim sudionicima“, pri čemu bi se pojam izbornih sudionika definirao u Osnovnim odredbama Pravila, kako smo prethodno predložili.</p> <p>Također, smatramo korisnim pojasniti pojam „promidžbene poruke“ na način da su to one koje se odnose na izbornu promidžbu.</p>	<p>Zakonu o elektroničkim medijima.</p>
	<p><u>Uz točku 7. (sada točku 6.)</u></p> <p>Kako je to već spomenuto u uvodnom dijelu ovog mišljenja, Državno izborno povjerenstvo ne može isključivo odlučivati o prigovorima izbornih sudionika koji se odnose na njihovo predstavljanje u medijima, te se stoga ne slažemo sa predloženim rješenjem iz točke 7. Nacrta prijedloga Pravila.</p> <p>Državno izborno povjerenstvo nadležno je za nadzor zakonitosti izborne promidžbe, dok su obveze elektroničkih medija – pa tako i one koje se odnose na izbornu promidžbu - propisane posebnim zakonima, čije odredbe ujedno propisuju i posebna tijela (Agencija odnosno Vijeće za elektroničke medije) koja su nadležna za zakonitost rada elektroničkih medija i koja su temeljem tih zakona ovlaštena provoditi odgovarajući nadzor i izricati odgovarajuće sankcije elektroničkim medijima koji povrede odredbe postojećih propisa.</p> <p>Također smatramo bitnim istaknuti da pravilnost izborne promidžbe na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor i na izborima za članove u Europski</p>	<p>Obrazloženje na prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Nadležnost Državnog izbornog povjerenstva nije moguće proširiti ovim Pravilima i na neko drugo tijelo budući je ona propisana isključivo zakonskim odredbama. Pored toga bilo bi izrazito štetno podijeliti nadležnost za rješavanje o prigovorima na dva ili više tijela. Time bi nastao izražen rizik od pojave pozitivnog ili negativnog sukoba nadležnosti. Takvo rješenje moglo bi imati i druge štetne posljedice. Primjerice, da Državno izborno povjerenstvo i Etičko povjerenstvo rješavaju iste predmete na različit način. Nadalje, predlagatelj ističe da u slučajevima prigovora za vrijeme trajanja izborne promidžbe nema podudaranja u nadležnosti Državnog izbornog povjerenstva i Agencije odnosno Vijeća za elektroničke medije. Predlagatelj drži da je Državno izborno povjerenstvo osnovano kao neovisno i nepristrano tijelo koje nadzire zakonitost provedbe izbora i izborne promidžbe. Ono je jedino koje raspolaže potrebnim stručnim znanjima i kapacitetima za učinkovito rješavanje povodom prigovora sudionika u izborima.</p>

	parlament nadzire i Etičko povjerenstvo.	
	<p><u>Uz točku 10. (sada točku 3. stavak 5.)</u></p> <p>Državno izborno povjerenstvo smatra da je potrebno izmijeniti drugu rečenicu u točki 10. Nacrta prijedloga Pravila, i to iz sljedećih razloga.</p> <p>Pojam „koalicija“ ne koristi se više u izbornim zakonima. Ako se radi već ustaljene prakse ili jasnoće teksta ovaj termin ipak i dalje želi koristiti u Pravilima, potrebno ga je točno definirati u uvodnim odredbama Pravila.</p> <p>Nadalje, stranke koje su u „koaliciji“ se prema postojećem zakonodavstvu odnosno ne smatraju jednim izbornim sudionikom, kako je to ovdje predviđeno, te im se ne može zabraniti da prava iz ovih Pravila ostvaruju kao zasebne stranke. Odredbe izbornih zakona propisuju dužnost da se svim političkim strankama koje sudjeluju u izborima pruži jednaka mogućnost izlaganja njihovih izbornih programa, i to stranačkih a ne „koalicijskih“, te da pod jednakim uvjetima obavljaju izbornu promidžbu. Dakle, kandidacijska lista koju su predložile dvije ili više političkih stranaka ne može se tretirati kao jedna stranka, već svaka politička stranka koja sudjeluje u izborima ima pravo na jednako vrijeme za izlaganje svog programa, odnosno izbornu promidžbu.</p> <p>Ovakvo stajalište zauzeo je i Ustavni sud Republike Hrvatske u svojim rješenjima broj: U-VII-192/1997</p>	<p>Obrazloženje na prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Naime, samo Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, termin koji se predlaže definirati koristi 16 puta.</p>

	<p>i U-VII-193/1997 od 10. ožujka 1997. („Narodne novine“, broj 28/97) te rješenju broj: U-VII-1120/1999 od 17. prosinca 1999. („Narodne novine“, broj 144/99).</p> <p>Stoga ako bi se u Pravilima željelo propisati da pravo na medijsko predstavljanje ima isključivo jedan predstavnik liste, bez obzira da li je listu predložila jedna politička stranka ili više njih – kako je to prethodno spomenuto u uvodnom dijelu - trebalo bi prethodno konzultirati Ustavni sud Republike Hrvatske.</p>	
	<p><u>Uz točku 12.</u></p> <p>Potrebno je jasnije odrediti posljedice nedolaska pojedinog izbornog sudionika na dogovoreni termin za sudjelovanje u izbornim emisijama.</p> <p>Naime, predloženo rješenje Nacrta prijedloga Pravila moglo bi se protumačiti kao da izborni sudionik nakon nedolaska na dogovoreni termin ne bi više uopće imao pravo na nikakvu vrstu izborne promidžbe kod tog nakladnika. Stoga predlažemo da se jasnije odredi da nedolazak pojedinog sudionika na dogovoreni termin za sudjelovanje u izbornim emisijama za posljedicu ima samo to da isti više nema pravo sudjelovati u toj emisiji.</p>	<p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. Predlagatelj smatra da odredbu nije potrebno drugačije propisivati jer je njome jasno određeno da se nedolazak pojedinog sudionika u izborima na određeni termin sudjelovanja u emisiji odnosi na odustajanja od izborne promidžbe za tu emisiju.</p>
	<p><u>Uz točku 14.</u></p> <p>U Republici Hrvatskoj ne postoje izbori za predsjednika Vlade Republike Hrvatske, te se stoga u izbornim zakonima niti ne koristi pojam</p>	<p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Dosadašnja je praksa pokazala da političke stranke i koalicije tih stranaka redovno ističu kandidate za</p>

	<p>„kandidat za predsjednika Vlade Republike Hrvatske“.</p> <p>Stoga smatramo neprihvatljivim da Pravila omogućuju organiziranje sučeljavanja „kandidata za predsjednika Vlade Republike Hrvatske“. Sučeljavanja bi se mogla organizirati samo između nositelja lista odnosno kandidata za predsjednika Republike Hrvatske.</p>	<p>predsjednika Vlade Republike Hrvatske. Nadalje, u slučaju pobjede tih političkih stranaka ili koalicija na izborima, tako istaknuti kandidati su redovito dobivali mandat za sastavljanje Vlade Republike Hrvatske pa je u interesu građana da se prije održavanja izbora omogući sučeljavanje osoba koje su istaknute kao kandidati za predsjednika Vlade Republike Hrvatske, odnosno, kandidata za Predsjednika Republike Hrvatske.</p>
	<p><u>Uz točku 16.</u></p> <p>Obzirom da izborni zakoni propisuju načelo jednakosti svih izbornih sudionika u medijima općenito (kako na televiziji tako i na radiju), smatramo da je u točki 16. Nacrta prijedloga Pravila, koja propisuje da nakladnici radija mogu odrediti trajanje i vrijeme emitiranja izvješća o predizbornim skupovima i pressicama, potrebno pojasniti da su oni dužni pritom uzeti u obzir da svi izborni sudionici budu na jednaki način zastupljeni u takvom emitiranju.</p>	<p>Obrazloženje na prijedlog:</p> <p>Predmetna odredba je brisana.</p>
	<p><u>Uz točku 19. (sada točku 16. stavak 5.)</u></p> <p>Državno izborno povjerenstvo smatra neprimjerenim da se ovim Pravilima propisuje obveza izbornih sudionika da naknadu za promidžbene poruke moraju platiti unaprijed. Obveza, načini i rok plaćanja usluga propisani su posebnim zakonima (primjerice Zakonom o rokovima ispunjenja novčanih obveza NN 125/11, koji propisuje okvirni rok do 30 dana).</p>	<p>Primjedba je prihvaćena.</p>

	<p>Nadalje, predloženo rješenje da se plaćanje treba izvršiti „prama cjeniku marketinških usluga i općim uvjetima nakladnika koji vrijede na dan uplate“ potrebno je uskladiti sa odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe („Narodne novine“, broj 24/11, 61/11, 27/13, 48/13-pročišćeni tekst i 2/14- Odluka Ustavnog suda RH, dalje: Zakon o financiranju).</p> <p>Zakon o financiranju, u svrhu transparentnosti izborne promidžbe, u članku 12. stavku 4. propisuje obvezu subjekata koji pružaju usluge medijskog oglašavanja izborne promidžbe da Državnom izbornom povjerenstvu dostave cjenik usluga oglašavanja te da isti objaviti na svojim web stranicama.</p> <p>Stoga predlažemo da se u ovom dijelu Pravila propiše da se sva plaćanja medijima vezana za izbornu promidžbu moraju platiti prema cjeniku usluga oglašavanja, dostavljenom i objavljenom sukladno spomenutoj odredbi Zakona o financiranju.</p>	
	<p><u>Uz točku 20. (sada točku 17.)</u></p> <p>Kako je to prethodno već obrazloženo u primjedbama uz točku 19., smatramo neprimjerenim da se emitiranje promidžbene poruke odbije emitirati ako oglašavanje nije unaprijed plaćeno.</p>	Primjedba je prihvaćena.
	<p><u>Uz točku 21. (sada točku 18.)</u></p>	Primjedba je prihvaćena.

		<p>Kako je to prethodno već obrazloženo u primjedbama uz točku 19., smatramo da se emisije pod pokroviteljstvom izbornih sudionika također ne mogu uvjetovati plaćanjem unaprijed, te da se troškovi istih moraju platiti prema cjeniku usluga oglašavanja, dostavljenom i objavljenom sukladno članku 12. stavku 4. Zakona o financiranju.</p>	
		<p><u>Uz točku 22. (sada točku 19.)</u></p> <p>Kako je to prethodno već obrazloženo u primjedbama uz Osnovne odredbe, predlažemo da se već u uvodnom dijelu Pravila propiše na koje se vrste izbora ova Pravila primjenjuju, te da se propisivanjem odgovarajućih odredbi za svaku vrstu izbora, izostavi korištenje izraza „na odgovarajući način“, koji dovodi do problema prilikom primjene Pravila u praksi.</p>	<p>Obrazloženje uz prijedlog:</p> <p>Prijedlog nije prihvaćen. U tekstu Prijedloga pravila spominju se „samo parlamentarni izbori“ s obzirom da je Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor jasno odredio područje primjene ovih Pravila te ih je moguće samo na odgovarajući način primjenjivati i na izborima za predsjednika Republike Hrvatske i na izborima za članove u Europski parlament.</p>